

Тимінська К.*

ДЕСТРУКТИВНА СИЛА МІЖНАРОДНОГО ТЕРОРИЗМУ ТА СВІТОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВ

Однією з ознак початку ХХІ ст. стала ескалація тероризму. Сьогодні ареною його проявів є не тільки традиційно вибухонебезпечні зони міжнародної напруги, а практично всі держави світу, включаючи США, Велику Британію, Іспанію, Ізраїль, Російську Федерацію та ряд інших акторів міжнародних відносин. Катастрофогенність тероризму, ще недавно зрозуміла переважно лише для професіоналів, після подій 11 вересня 2001 р. стала достатньо очевидною для всіх.

Значно зросла технічна оснащеність терористів: нині вони мають у своєму арсеналі новітню зброю, вибухові пристрої великої руйнівної сили, засоби транспорту, зв'язку тощо. Тероризм перетворюється на явище глобального характеру через здатність використовувати досягнення технічного прогресу як у частині озброєності виконавців, так і при виборі об'єктів проведення терористичних акцій (ядерний, хімічний, екологічний, біологічний та інформаційний).

Після закінчення протистояння «імперії зла» й «імперії добра» здавалося, що епоха світових соціальних катастроф і людиноненавистницьких тоталітарних ідеологій назавжди відійшла в минуле, що у світі поступово і безповоротно стверджуються універсальні механізми ринкової економіки, цінності демократії і прав людини, які еволюційним шляхом у недалекому майбутньому стануть реальним підґрунтям нового світопорядку.

Співвідношення рівнів доходів на душу населення багатих і бідних країн, «золотого» і злиденного мільярдів планети збільшилося з 13:1 у 1960-х до 74:1 у 1990-х рр.

Якщо з точок зору економічної, політичної, культурної можна вказати чимало аргументів, які посилюють сумніви щодо корисності активного вбудовування у процеси глобалізації, то об'єднання світового співтовариства задля протидії тероризму ні в кого сумнівів не викликає. Можна стверджувати, що взаємодія з проблем антитерористичної діяльності на сучасному етапі історичного розвитку стає одним із суттєвих факторів зміни загальнопланетарних реалій.

Терористичні групи здатні впливати на соціально-політичне життя всієї країни, на її міждержавні зв'язки. Відомі випадки, коли в результаті діяльності терористичних груп з'явилися цілі держави.

У Європі діє значна кількість терористичних груп і організацій різного спрямування: «Червоні бригади» (Італія), «Фракція Червоної Армії» — РАФ (ФРН), ЕТА (Іспанія), «Акссьон директ» (Франція), «Бойові комуністичні групи» (Бельгія) та інші.

Акт тероризму може вчинити особа (особи), яка не є членом будь-якої терористичної групи і керується аж ніяк не політичними прагненнями, однак її дії є організаційно оформленими і політичне детермінованими.

Усвідомлення можливостей застосування якісно нового інструментарію (зброї масового ураження) призводить до формування у терористів та їхніх натхненників нових і

* аспірант кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Галака С.П.

дуже небезпечних світоглядних установок. Під впливом зазначених чинників народжується повне заперечення будь-яких матеріальних обмежень для застосування насильства.

Тероризм підриває основи влади, знищує та руйнує політичну, економічну, військову та культурну системи держави, при цьому складність дослідження явища полягає у поясненні головних рушійних сил, які спонукають пересічних громадян до терористичної боротьби. Застосовуючи насильство, терорист робить спробу поцілити не лише зовнішнього ворога, але й знищити внутрішнього ворога групи, щодо якого він має комплекс меншовартості.

«Тероризм як одна з форм соціально-політичного конфлікту є тим антигуманним способом вирішення політичних, економічних, військових, культурних проблем» в умовах протиборства, зіткнення інтересів різноманітних соціальних, релігійних чи культурних груп.

Протидія міжнародному тероризму з боку світових держав має знаходитись в межах дій ООН – організації, яка виступає єдиним інструментом для підтримки міжнародного миру та безпеки, здатна мобілізувати світове співтовариство перед невідомими раніше загрозами. Відповідно ефективність такого механізму створення та становлення світової системи протидії міжнародному тероризму має носити комплексний та всеохоплюючий характер: від політичної та військової до гуманітарної сфер.